

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

<p>Szerkesztőség: Főiskola. Kiadóhivatal: Vár-utca 4. sz. Megjelenik havonként kétszer.</p>	<p>Felelős szerkesztő: SZARKA LAJOS. Főmunkatárs: MILOTAY ISTVÁN. Kiadóhivatali főnök: NAGY MIHÁLY.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre . . . . . 4 korona. Fél évre . . . . . 2 „ Egyetemi és akadémiai polgároknak, önképző- köröknek: Egész évre . . . . . 3 korona. Egyes szám ára: 20 fillér.</p>
---	--	--

Rákóczi esztendeje.

Recrudescunt diuturna inclytae gentis vulnera . . .

Idestova 200 esztendeje, hogy a Beszkidek alján egy kis lovascsapat kíséretében megjelent a határon a sanyargatott nemzet várva-várt szabadítója II. Rákóczi Ferenc. A földhöz ragadt nép küldöttei elvitték hozzá Lengyelországba a nemzet sóhajait s hazahozták. Mikor bejött az országba, úgy fogadták, mint a Messiást. A szegény nyomorúlt rusznyákok sírva borultak előtte térdre s áldólag terjesztették ki feléje kezeiket.

Az északkeleti Kárpátok ormain megzendült az első tárogató hang. Szárnyaira vette a szél, zúgva tovább adta erdő az erdőnek s röviddel rá fegyverben állott a nemzet. Megyék, városok, nemesség és főurak követék lelkük Istenének szózatát. Messze idegenbe vérüket hullató magyar huszárok, ezer veszedelem közt útat vágnak haza. Sietnek mind, mind a piros lobogók alá, a magyar szabadságnak védelmére, visszavívására . . .

Az az első tárogató hang csodás kornak, páratlanul dicsőséges időknek beköszöntője volt. Nagyszerű harcok előhírnöke. Lovas hadak nőttek ki a földből, szilajak, vakmerők, rettenthetetlenek, hasonlatosak a honfoglaló lovas őshöz. Magyar vitézség, hazaszeretet sohse mutatta fényesebb példáit. Annyi idő alatt sohase hullott annyi vér alkotmányunk, nemzeti önállóságunk, függetlenségünkért.

A jelennek fojtó levegője, verejtékes küzdelmei, ezer tornyosuló gondja juttatja eszünkbe: Recrudescunt diuturna inclytae gentis vulnera . . .

Jövőre fordul kétszázadik esztendeje. A nemzet lelkében megmozdul az emlékezet s készül, hogy ünnepet szenteljen annak, akinél nem volt nemesebb, önzetlenebb, önfeláldozóbb senki, akinél senki nem szerette jobban ezt a véráztatta földet, aki mindenét nekünk adta és aki messze tőlünk, idegenben álmodik a hazai földről, melyből nem maradt neki annyi, hogy fejét lehajthassa rá . . .

Engesztelő áldozatra készül a nemzet. A jövő esztendő a nemzeti emlékezésnek esztendeje lesz. A nemzettel ünnepelni, emlékezni kell a magyar ifjúságnak is. Nevéhez, múltjához, hagyományaihoz illően. Hatalmasnak, nagyszerű formákban megnyilatkozóknak kell az ünnepnek lenni, melylyel Rákóczi Ferenc s a kurucok emlékének áldozunk. Együtt kell lenni azon az ünnepen az egész magyar ifjúságnak. Összegyűlni az ország szívében, vagy Dolhán, mely az első veszített csata helye bár, mégis a kuruc szabadságharc tulajdonképeni kezdőpontja. Bárhol lesz is, itt az ideje, hogy készüljünk reá. Közös elhatározással, egyetértéssel megállapítsuk a módozatokat.

Az Egyetemi Kör nem tudjuk mire készül s hogy gondolkozott-e már a dolog felett. A mozgalom szálait mindenképen a pesti ifjúságnak kell kezébe venni. Ha eddig olyan nagy kuruc volt s annyira fújta a tárogatót, most vegye kezébe a zászlót. Mindenesetre reá vár a szerep, hogy vezetője, irányítója legyen a megindult törekvéseknek. El is várjuk, hogy az lesz.

Am kisebb körben, de nem kisebb lelkesedéssel, magunknak is rajta kell lenni, hogy ne szálljon el felettünk a Rákóczi esztendeje csendben és nyomtalanul. De megfüröszszük lelkünket az emlékezésben mi is, hogy megújuljunk és megerősödjünk a nemzeti múltunkhoz való ragaszkodásban, a haza, szabadság és fajszeretben.

Milotay István.

Nagy szomorúságban.

*Mint vándor fellegek,
Egyre jönnek-mennek
Vándor gondolatjaim.
Rég elmúlt időkön
Búsan tűnölődöm
Nagy folyóknak partjain.*

*A habok futása :
Életem folyása...
Elmerengek tükörén.
Csillanó vízében
Visszaverve képem,
Tiszta mása int felém.*

*Elfutó vizekkel
Mért nem tűnhetek el
Tengereknek mélyire?
Úgy vágyódik lelkem,
Hogy szárnyamra kelten
Hadd repülnek messzire!*

*Itt e bús vidéken
Fáj az élet nékem!
Hervadóba fű, virág...
Szívem is kopár fa,
Én lelkem is árva,
Rajta bánat férgé rág.*

*Ott a hol tavasz van,
Tündöklő tavaszban
Álom volna életem...
Ott szeretnék élni,
Hervadni vagy égni —
Örök zöldes keleten.*

*Jaj, de árva sorsom
Nyűgös láncát hordom,
Nem mozdúlnak lábaim.
Lekötő szegénység,
Balgatag reménység
Tart e föld határain.*

*Nincs csójtáros ménem,
Hogy kengyelbe vessem
Piros csizmás lábamat!
Széllel versenyezve
Táborozzam messze
Ismeretlen ég alatt.*

*Nincsen sólyom szárnyam,
Hogy keresztül szálljam
Föld s vizek határait...
Sebes röptű fecske
Mért nem adhatod te
Énnekem gyors szárnyaid?*

*Mért nem úgy születtem,
Hogy vitézi tettben
Ragyogtatnám kardomat?
S nem hideg párnákon,
De nyíló virágon
Vethetném meg síromat?*

*Én a kósza szélnek
Hasztalan beszélek.
Hasztalan hull könnyem is.
Összerogyva látom
Szörnyű árvaságom —
Elhagyott az Isten is! **Oláh Gábor.***

Tudós férfiak.

Tekintetes és tudós Bóka Sámuel úr, tanára a görög tudományoknak és tudója mindazon dolgoknak, melyek a hellén világból fennmaradtak és azoknak is, melyek fenn nem maradtak, okuláréval és pipával felfegyverkezve ült könyvtárának közepette és bújva a régi jó öreg fóliánsokat, melyekben a tudományt csak a por mennyisége haladta meg, mint hetek óta mindig, lefekvés előtt csak visszatért ahoz, mely szólt Vénuszról, az ő szépségéről és búbajos voltáról, egyben az ő szobrairól, képekben is bemutatva azokat. Mozdulatlanul bámulta a szépségesen szép istenasszony szobrát, hogy a pipája is kialudt bele, végre mutatójával megbökve homlokát, szinte felkiáltott:

— Zeüszre mondom! Egészen olyan, mint a milói Vénusz! Azaz hogy nem egészen, de ha a két

karját letörnék, akkuráte olyan lenne. Csodálnám is magamat, ha az én hellén szívemet közönséges földi halandó meg birta volna zavarni. Hanem ő! Ő egészen más. Ő nem is nő, hanem maga ama felséges klasszicizmus, melyet a halhatatlan Phidiász arany vésője a milói Vénus márványába belefargott. De az olimpi istenekre, csak a klasszicizmust imádom benne!

És, mint hetek óta mindig, most is ezzel a megnyugtató gondolattal tért nyugodni ágyába. Hanem ez alkalommal, dacára az áltató gondolatnak, sokkal erősebben érezte a szívét, semhogy még aludni is tudott volna. Mint első szerelme idején a kis gimnázistának még álmát is az az aranyos ideál foglalja el, a ki nélkül nem tud élni, úgy az öreg görög diák Bóka Sámuel úr is azt a lányt forgatta eszében egész éjszaka, a kit csak egyszer látott az utcán, a kinek klasszicizmusa annyira

a szive szerint való volt, a kire görög mivoltában, csakhogy megengedhesse magának, hogy szeresse, rádísputálta, miszerint a milói Vénusznak élő mása. Egy darabig csak forgolódott ágyában, talán hexametereket is görgetett agyában — hozzá, de mert csak nem tudott elaludni, elkezdett beszélgetni önmagával.

— Ember-e ön, tekintetes Bóka Sámuel úr?
— kérdé önmagától.

Nem lett volna igazi tudós, ha még tükör is lett volna szobájában. (Talán szerencséje is volt, mert ha meg találja nézni magát benne, körülbelül oda lyukad ki, hogy Darvinnak a majomtól való leszármazás elmélete igaz lehet.) Így csak végtagjait tapogatta végig s miután fellelte mindazon részeket, melyeket az állattan embervoltunkhoz szükségesnek ítél, kimondotta a határozatot:

— Igenis, ember vagyok.

— Nagyon helyesen, Bóka Sámuel úr. És úgy-e, ha ön ember, akkor szive is van?

— Mivel az állattan a szívet az emberi és állati élet legfontosabb szervéül jelöli meg, miután magam is ez osztályba tartozom, nagy a valószínűség, hogy nekem is van szívem.

— Nincsenek-e önnek erre vonatkozólag határozottabb adatai?

— Igenis vannak. Valami úgy zakatol a bal mellem alatt, mint egy automobil.

— No, no, ez már határozott bizonyíték, Bóka Sámuel úr. De mondja csak, mi a szivnek a hivatása?

— A szivnek a hivatása? A szivnek?...

— Igen, igen! Csak ne restelkedjék Bóka Sámuel úr! — biztatta önmagát.

— A szivnek a hivatása..... a sziv élettaniilag központi vérkamra.

— Mily prózai ön Bóka Sámuel úr! — fedtte magát. Tessék költői felfogásban adni a sziv hivatását.

— A sziv bünbak, melyre mint mozgató erőre minden rossz vers ódiuma hárul.

— Már nyomon van, csak tessék tovább, — Bóka Sámuel úr.

— A sziv az a fórum, hova minden rossz poéta fellebbez, ha verseiért szidják.

— De a hivatásáról szólna talán a szivnek?

— A szivnek hivatása az, hogy érzelmének rím és láb alakjában kondenzálódó gőzei által, egy végtelenül mulatságos órát szerezzen az illetőnek, gyomorfájást az olvasónak, bolond nagy nevet a

kritikusnak és bolond nevet a hűtő készüléknek, az írónak.

— Nagyon szellemes, nagyon szellemes Bóka Sámuel úr. De fejezze ki ezt kevesebb pesszimizmussal.

Tekintetes és tudós Bóka Sámuel úr elgondolkozott, vajjon bevallja-e a sziv hivatását önmagának. Végre, mint a naiv kis leány a boldogító igent, szemérmes habozások és pirulások közt kimondta a borzasztó dolgot.

— A szivnek az a hivatása... a hivatása a szivnek az... jajj!... jajj!... a szivnek a hivatása az, ...kimondjam?... a hivatása a szivnek az, hogy — hogy szeressen.

Azzal mint a csirke magát a porba, belevájta fejét párnái közé és a fülét is bedugta, hogy ne lássa, mint válik a komor görög könyvek porfelhős arca mosolygóvá és ne hallja gúnyos kacagásukat. Néha-néha kikandikált a párnák közül, ha vajjon nem hagytak-e fel még a könyvek mosolyukkal, aztán ijedten rántotta vissza fejét. Csak nagy időre tért vissza annyira nyugalma, hogy nem látta többé a mosolygó könyveket és nem hallotta kacagásukat. Akkor aztán tovább folytatta a beszélgetést tekintetes és tudós Bóka Sámuel úr, tekintetes és szerelmes Bóka Sámuel úrral.

— Mire való is hát a szív? — Bóka Sámuel úr.

— Ezt már tudjuk, — adta meg magának a kitérő feleletet, nem akarva ismét kihívni a könyvek mosolyát és gúnykacaját.

— De egy szív, mely az elmúlásában is halhatatlan görög világ emlőin növekedett fel, lehet-e hűtlen az ő szellemi kosztadójához? Szerethet-e könyvein és a tudományon, az egyedül való görög tudományon kívül mást is? Egy asszonyt, még ha az Vénusz utódja és klasszicizmusának örököse is?

— Nagy kérdés és mély megfontolást igényel, Bóka Sámuel úr. S tanácslom önnek, hogy csakis görög alapokon fejtse meg a kérdést.

Tekintetes és tudós Bóka Sámuel úr úgy tett, mint javasolta. Mindenekelőtt azt akarta eldönteni, hogy a görögöknél tudomány és nő milyen viszonyban állottak egymással. Feltette tehát magának a kérdést:

— Kit tiszteltek meg a görögök azzal, hogy felséges tudományuk istenévé tenni érdemesítettek?

— Ha ugyan nincs eszem a szívem iránt részrehajlással, úgy tudom, hogy a tudományisteni állással Minervát kötelezték örök hálára maguk iránt.

— És ki volt Minerva?

Bóka Sámuel úr elpirult és szűzies lágy-sággal susogta:

— Asszony volt.

— Mi következik ebből?

— Az, hogy a görögök a tudományt és asszonyt, a szívet és észet összhangzatosan egyesítették.

— És mi következik ebből?

— Az, hogy én tekintetes és tudós Bóka Sámuel úr, tanára a zengzetes görög nyelvnek és tudója a csudás görög dolgoknak a nem létezőkig, én a görög ember, nem véték sem tudományom, sem görög voltom ellen, ha választok magamnak Minervát, ki viseli Vénusznak képét. Melyből kifolyólag ezennel kimondom, hogy én, Bóka Sámuel úr, meg fogok házasodni.

Ez a kijelentés pedig nagy dolog volt.

Még ha az ember úgy kerül ki az istenség szoborműhelyéből, hogy olyan, — a milyen fizimiskát örököl, csak hagyján. De bizony Bóka Sámuel úr elég mostohán volt eleresztve. Gyerek korában sem tartozhatott a sikerült gyermekek közé, de az idők folyása még azt is elrontotta, a mit az isteni szobrász keze jól végzett a képén. A feje nem vala fej, legfennebb ábra, melyről azonban nem lehet tudni: hexaeder-e, oktaeder-e? Haja szépségesen leköltözött az állára s hasonlatosan a meszes hegyekhez, melyeknek teteje kopár s csak az alján van tenyészet, a Bóka Sámuel úr feje tetején sem vala semmi, csak zsiros fényesség, de annál dúsabb volt orra és szája alatt a szőr rengetegének tenyészete. Tessék most még megtudni, hogy első feleségét, mivel azt a borzasztó dolgot követte el, hogy megunván férjének örökös görög dolgokról való társalgását, egy alkalommal kimondotta, hogy ő bizony nem talál semmi elragadót azokban a páratlan szépségű görög dolgokban, elzavarta; és tessék hozzá venni azt, hogy immár több mint ötvenszer ülte meg születése napját bizalmas könyvei körében, — hát bizony nem volt épen jó ajánló levele a mai hölgyekhez, a kik klasszicizmus nélkül valók, de jó ízlésűek.

Ezen hódító tulajdonságairól azonban mit sem tudott Bóka Sámuel úr. Torzonborz szakálláról, melyben úgy tünt el szája, mint az erdő rengetegében a szakadék, nem azért, mert tükörbe huszonöt év óta nem nézett. Ötvennél több esztendejéről nem azért, mert abban a szent meggyőződésben, hogy a ki a halhatatlan hellén dolgokkal él, örökkévalóságot eszik, esztendeit nem számította.

Első feleségéről nem azért, mert nem lett volna igazi tudós, ha fiatal kora többi bolondságai között el nem felejtí azt is, hogy egyszer meg is házasodott. Csak kopasz fejét nem tehette a felejtés lomtárába, mert nem létező hajára mindig emlékeztette a hideg, de ezen könnyen segített a borbélyművészet.

A biztos győzelem tudatában fogott tehát hozzá a hódítás munkájához. Mindenekelőtt végighányta könyvtárát s előkeresett egy könyvet. Rongyos volt ugyan, fedele sem volt, az elejéből, a végiből is hiányzott néhány oldal, a mi megvolt, abból is sokat megevett az egér és moly, az eső is segített színezni az avassárga lapokat, de Homérosznak egyik legrégebb kiadása volt és így kincs, drágább az aranynál és az ezüstről.

— Óh mesés találékonyság! — ömledezett Bóka Sámuel úr, mennyei gyönyörrel nézve a drága jószágot, úgy, mint az anya elsőszülött csecsemőjét, vagy mint a poéta sajtó alul kikerült első kötetét. Én, testestől-lelkestől a görög szellem kinyomata, az egyetlen görög ember, aki a százak között e névre ma egyedül vagyok méltó, adhatnék-e más kincset az én leendőbelimnek, mint Homérosznak legrégebb kiadását, melyből talán a világon sincs több példány! És te nő, tehette-e oly boldoggá Aphroditét a Páris aranyalmája, mint tégedet ez a könyv! Óh! az istenek kegyeltje vagy te, mert utódja vagy Vénusz szépségének és klasszicizmusának; méginkább azért, mert görög szépséged megtalálta bennem az ő görög párját; és mindegyikéért azért, mert a tied lehet ez a — remek könyv...

Becézőleg simogatta végig meg végig az istenek kegyének jelét. Bepakolta szép selyempapírba s kitörölve szeméből az elválás fájdalmának keserű könyeit, hozzáfogott szíve forró érzelmeinek papírra vetéséhez. Mert bár oly bölcsen beszélt, mint Szokrátesz és oly szépen, mint Homérosz — görögül, de az asszonyi nyelvben nem vitte tovább az időjárásnál, amely pedig még nem is első paragrafus, legfennebb előszó-féle. Mikor aztán meg is írta, be is csapta, hogy úgy tudta, mint a folyóvíz és mint a karikacsapás, megbámulva önmagában a tudós mellett a szép és szerelmes szavú embert, hóna alá vette a homéroszi kincset s ment abba az utcába, ahol hetekkel ezelőtt Vénusznak földi imitációját látta.

Sokáig bolyongott az utcán le s fel, már este is lett, midőn egy női alak jelent meg a sötétben.

— Vénusz! Vénuszom! — repesé Bóka Sámuel úr s egynehányat rántva kabátja zsebében, elkezdte szavalni mondókáját, még mielőtt a női alak odaért volna. De ne adj' Isten, hogy egy árva hang is eszébe jusson. Csak tép te rokkja zsbét, tapickolta lábaival a földet és dadogott, mint a vizsgázó gyerek. Egyszer aztán elkezdett vele a világ forogni, szeme elhomályosult, feje széült, füle zúgott, a drága ajándék kihullott hóna alól, maga pedig elve sztvén eszméletét, rohant egyenesen haza, ajtaját a vaspánttal elreteszelte s végig vetette magát az ágyon, abban a hitben, hogy ő neki most meg kell halni, vagy talán már meg is van halva.

(Folyt. köv.)

Szarka Lajos.

Mira.

Te messze innen más emberek közt
Más örömöknek élsz, mint jó magam;
A bánata sem az a te szívednek, —
Más ábrándja, reménye, vágya van.
Az emlék, a mi összeköt bennünket,
Roskátag híd, lassankint összedől
S mi rombadóltét összetett kezekkel
Mintha várnánk: — te egy, én más felől.

Ezért volt hát álmatlan éjek gondja,
Sok titkolt sóhaj, szenvedés ezért?
Fiatal szívem nyíló rózsabokra
Elhervadt, elhullott semmiért?
Hogy most kifosztva állok, mint a koldus,
Míg a szemem könnyekkel gyűl teli...
Az emlékezések virágos útját
A feledés homokja elfedi...

Óh mond: úgy néha, alkonyatkor, este,
Nem érez-e a szíved valamit?
A múlt napok gyors tovatűnése
Csak feledésre, másra nem tanít?
Óh mond: ha egyszer újra visszamennék
Kinyújtanád-e kezdet felém,
S ha megkérdeném, hogy haragszol-e rám
Vajh tudnád-e azt mondani: nem én!?

Hej balga álmok, napfényes remények,
Csak hagyjatok, csak szálljatok tovább;
Csak hadd legyen életem sorja egyre
Elhagyottabb, szegényebb, mostohább.
Két elvált szívnek egy közös ösvénye,
Aranyos hídja, szép emlékezet
Dőlj te is össze... a két szívnek útja
Már soha többé össze nem vezet...!

Milotay István.

A debreceni fiúkhoz!

Magyar szívemnek mindig ébren járó lelkesedése indít arra, hogy levelet írjak hozzátok édes jó barátaim, lelkes debreceni fiúk. Ti bennetek még szűzi tisztaságában lobog a magyarság szeretete, csak legyen, a ki élő szívetekhez szóljon. És vannak ezek is! Ha én mégis e fél magyar nagy városból röpítem hozzátok elfáradt lelkemet, hogy fölmelegítsétek: úgy-e megteszitek? És ha fölmelegszik s szól majd hozzátok — úgy mint akkor, mikor köztetek élt, — magyar tüzzel, becsületes önzetlenséggel: úgy-e meghallgatjátok? Már érzem is, mint növekszik hanyatló erőm, mert tudom, hogy ti meghallgattok, és szemem könnybe hajlik, mert örül az én szívem igen nagyon a ti lelkesedéseteknek!

Debreceni igaz magyar fiúk! Azt az utat, a melyen ti haladtok, rózsákkal hintette be a múlt. Csak előre bátran. Eszébe ne jusson valamelyikőtöknek, hogy dologtalanul a lába alatt heverő rózsákat szedegesse, mert akkor előbb-utóbb pusztá, hideg földön maradtok mindannyian. A mi útunk, a melyen tétlenül ácsorgunk, tövises, megvérzi azt, a ki előre hatolna rajta. Óh mint is vágyom én oda ti közétek arra a rózsától borított útra, hogy gyöngye erőm minden lelkesedésével segítsek azoknak, a kik azért fáradoznak, hogy a jövő nemzedéknek még édesebb, elragadóbb legyen az.

Mert ezt kell tennetek debreceni fiúk! És ne háborogj én szívem oly nagyon! Mintha úgy látnám, a hogy átszáll a végtelen Hortobágyon hozzátok az igaz magyarságot imádó lelkem, hogy ti lassankint elvetegetitek azt a drága, becsületes magyar ruhát magatokról, a mit már annyian felvettetek, a mely ruhában ki egyenesedő alakotok a magyarságban rejülő testi erőt is mutogatta büszke öntudattal, a mely ruhában dolgoztatok, lelkesen a magatok és vén kollégium dicsőségére! Nem látom azt a mozgalmat, a mely a múlt évben oly közel vitte a debreceni ifjúságot a debreceni előkelő társadalomhoz, mely mozgalomnak nem csak az lett örökre felejthetetlen eredménye, hogy szívünknek a magyarság iránt táplált szent szerelme erősödött, gyarapodott, mikor múltatozásainkban is magyarok voltunk, mert a világ legszebb táncait, a magyar táncokat jártuk, de újra megszerettette a művelt debreceni magyar közönséggel az öreg kollégium fiait, kik egykor büszkeségei voltak, de kikről mostanság már beszélni se igen szerettek.

A magyarok élő istene szórta a rózsát útainkra debreceni fiuk. El ne pazaroljátok azt! Becsületes törekvések minden buzgalomával azért fáradozzatok, hogy legalább a ti kisebb körötökben állítsátok meg a szegény magyarra súlyosan nehezedő átkot: ne húzzatok szélylyel, de erőtök egybevetésével — óh Istenem, mi volna most a magyar, ha mindig egyet értett volna, — a dologba álló magyart jellemző munkabírással, csak a munkába ne oly nehezen állna, — dolgozzatok együtt annak az álomnak megvalósításán, hogy a debreceni ifjúságnak a városból kiható munkálkodása egységes legyen, hogy hatalmas megjelenése mindig a magyar ifjúságnak első alkotó elemévé avassa.

Ám de magyarságtok külső jelével tegyetek mindent. . . A múlt év sikeres kezdeményezése megérdemelte volna azt, hogy ama szép ifjúsági gyűléseken, hol a diák-zászlóról is beszéltetek, valamelyik közületek buzdító beszédet mondjon az újakhoz. Hadd tudták volna meg azok abból a beszédből, hogy a ti ünnepi ruhátok a magyar, hogy ti mindannyian azt öltitek [mihamarabb magatokra. Ha egyszer elalszik a pislogó parázs, de nehéz új tüzet gyújtani, míg most csak dobni kellett volna valamit rá, hogy újra világító fényvel lobogjon.

A múlt évi megbeszélés szerint már tanulnotok kellene újra azokat a babonás szép, lelket elragadó, szívet álomba ringató magyar táncokat, hogy már a januári jogász táncmulatságon a debreceni magyar diákság a külsőségekben is magyarnak mutassa magát. Elveszítjük lassankint egyéniségünket, lekopik rólunk nemzeti sajátosságunk, a mint eldobtuk szép magyar ruhánkat s bolondul forgunk idegen muzsika dallamára, úgy elvetjük magunktól minden magyar jellemző szokásainkat, még gondolkodás-módunk jellegzetes egyenessége is beleolvad a kozmopolitizmusba, akár csak a kackiás, szépen kisodrott magyar bajuszt kicseréltük a szétkefélt macskacsászár-bajuszszal.

Ilyen lehet az egész Magyarország most. Csak a debreceni diák nem. Ti debreceni fiuk őriztétek meg tiszta magyarságotokat, hogy majdan kint a társadalomban is azért becsületes eredményvel küzdhesetek.

És most mint igaz protestáns, de nem felekezetekeket támadó és gyűlölő ifjakhoz szólok hozzátok. Az öregebbek bizonyosan emlékeznek arra a lelkes gyűlésre, a mi két esztendővel ezelőtt a «Református Ifjúsági-egylet» megalkotására hozott össze bennünket tanáraink lelkesebb tagjaival. A krisztusi

Evangéliom alapján nőhet nagyra az ifjúság a magyarságban is. Ezt gondoltam én akkor. De most ezt bizonyosan tudom. Ha le tudnám írni ti néktek azt a lelket nemesítő, a küzdelemben kifáradt szívet fölemelő este lefolyását, a mit itt a ref. főgimnáziumban a Bethlen Gábor-kör és a budapesti «Református Ifjúsági-Egylet» tartott. Képmutatást kizáró, nem farizeuskodó, de őszinte valóságosságban közelebb áll Jézushoz a budapesti ifjúság, mint a debreceni! . . .

Micsoda szép is volt az Istenem, mikor az ifjú sereg elénekelte azt a szép dicséretet: Jövel szent lélek Uristen. Lelkünk lerázta magáról a bűnt s megtisztultan vitte azt istenéhez egy teológus szívből szakadt rövid imája. Majd Madai Gyula szavalta el érzelmesen «Ráchel siralmá»-t, ki után röviden, lebilincselően mondotta el egy külföldön járt segédlelkész azt a három konferenciát, melyek közül a khrisziániaiain több mint kétezer protestáns tanuló gyűlt össze vagy harminc-negyven országból, hogy megmutassa azt, micsoda összekötő erő él Krisztus Evangéliomában. Majd a budapesti theologia kiváló, az ifjúságot mindig keblén hordó tanára, Szabó Aladár magyarázta a biblia e remek szavait; «inkább az Istennek engedelmeskedj, mint az embernek!» Ha ti azt hallottátok volna! Hogy tudott ő szívünkhöz és eszünkhöz szólani, mintha csak beszélgetett volna velünk. Nem volt abban ünnepélyes üres póz. De volt a mai életből ellesett sok szomorú tapasztalat, a mi olyan természetesen fakadt fel az ő szívéből, akár csak a patak forrásából. Nem volt abba nagyképüsködő farizeuskodás, de őszinte, buzdító, tanító, felemelő életigazság. Majd mikor a bezáró ének után (Te benned bízunk) ugyancsak ő mondta el az elbocsátó rögtönzött imádságot, mi mindnyájan, mintha megtisztultunk volna, szabadabban lélegzettünk a főváros terhes levegőjében, szemünk ragyogott, szívünkbe az élő hit költözött. Oh megnyit irtunk mi erről az elmúlt esztendőben a Főiskolai Lapokban! És eredménye nem volt, mert a tanári-kar egy-két tagja nem akarja az Egylet megalakítását. Óh csak itt lettek volna ezen a mi összejövetelünkön, bizonyára ők is lelkes apostolai lennének a nemes buzgólkodásnak. Hiszen nem lehetnek ők se ellenségei a tiszta Evangéliomnak?!

Fogjatok össze kedves barátaim és gyűjtsétek egybe néha-néha a kollégium fiait egy kis istenes dologra is. Csak egyszer énekeljétek együtt, csak egyszer halljátok valamelyik társatok buzdító biblia-

magyarázatát, *megérezitek* ti is, hogy micsoda az. Mert azt csak érezni lehet!

Ezeket írom ti néktek innen Budapestről. Vajjon meghallgatjátok-e azt, aki titeket oly igen szeret, aki tőletek csak azt kéri, hogy néha-néha gondolatok reá.

Gyökössy Endre.

Csüggedt vagyok

Csüggedt vagyok. Mi okból is tagadjam?

Tagadni már most a valót nehéz!

Ha bárkinek bármit hazudna ajkám,

El nem hiszi, ha a szemembe néz.

Csüggedt vagyok. A csüggeteg szív

— mondják, —

Nem férfiszív, de gyöngé asszonyé...

Kicsinylő szók ezrét reám ha szórják,

Eltűröm, — megse tudják: hallom-e?

Csüggedt vagyok. Kacagnak is felettem

A kárörvendő, hitvány emberek...

Orcátlanságuk' békén tűri lelkem,

Nem űzi már arcomba véretem.

Csüggedt vagyok, mint a levél az ágon,

Mely késő ősszel sárgult, halovány.

Én is csak a szél rezzenését várom,

S indulok majd a többiek után!

Baja Mihály.

Alföldi képek.

I.

Budapestről jövet a legrövidebb utat választottam hazafelé; annyival is inkább, mert Herr von Gräf, akinek mérnöki keze alól került ki Leibachban vásárolt térképem, úgy Jászberénynek, mint innen tovább Hevesnek, Poroszlónak s Tiszafürednek pompás országútakat jelölt. El is jutottam szerencsésen Hevesig, azonban innen kezdve valami rossz volt az országút?

S ezt a kérdőjelt nem azért teszem írásom után, mintha nem emlékezném reá tisztán vagy állítástomat önnönmagam vonnám kétségbe, hanem azért, mert nem tudom megérdemi-e ezt a

nevezetet az a feneketlen fekete sártenger, a melyet Herr von Gräf, úgy látszik teljesen bele élve magát az alföldi viszonyokba, országútnak nézett.

Különbén itt a helyett, hogy elbeszelném saját élményeimet, a melyek meglehetősen nagy tért foglalnának el, nektek adok kedves barátaim egy jó tanácsot s ha megszívelitek, tudom, hogy hasznát veszitek. Hát, a mint idáig is látjátok, első tenni való, ha az ember Budapestről Debrecenbe jön, hogy ne válassza a legrövidebb utat s ne higgyen Herr von Gräf urnak, akinek ezenfelül még az az érdeme is van, hogy Magyarországot tősgyökeres osztrák szellemmel, egyszerű tartományként ábrázolja a nagy osztrák császárságban s második és fő tenni való pedig, hogy valahogy a Kohn Ignác útszéli csárdájába be ne tévedjen, mert bizonyára ott találja Tánczos Tóth Józsit, a ki nemes Heves városának Átány felől eső végén lakik s ha az ember az utat kérdi tőle, égre földre esküdözik, hogy valamennyi útasnak ő szokta megmutatni a helyes »erányt« Poroszló fele, mert ő tudja a szentírást, hogy a mit... s itt elkezdi idézni körülbelül 10 percre, mialatt kiérünk a városból s ott megáll s rámutat egy nagy sártengerre, hogy »Ehun-na! ez az út vezet Poroszlónak« s azzal sarkon fordul s megyen vissza a csárdába, hogy egy kis szíverősítőt vegyen még magába, mert hát nehéz a szegény ember sorsa!

Itt aztán elmerenghet az ember az Alföld szépségein s aztán ha mégis útnak indul, akkor meg elmerülhet a szépségeibe, vagy pedig visszamegy a városba s vár, míg a kukoricát letörik, a mikor is a tarlón, csutkáról csutkára lépve, pompás (?) útja lesz.

Én, tisztelet nemes Heves városának, nem akartam tovább ott időzni, hanem neki vágtam az »egyenes erányú országút«-nak. De itt nem erről van szó, hanem arról, hogy mit kell cselekedniök azoknak, a kik nem restellik utánna nézni, vajjon igaz-e mind, a mit én itt leírok, szóval megteszik ezt az utat Jászberénytől Debrecenig. Körülbelül egy félóráig dagasztja az ember a sarat, mikor hátúlról érdes hang hallatszik: »Ne ott mennyik kigyelmed, hanem élamoda, ott az árokpardon, ott jobb út van.« Hátra nézni nem is érdemes, mert az ember úgy se lát egyebet egy nagy kifordított subánál, egy lehajtott szélű kalapnál, mert hát szítál az eső s az öreg juhász úgy behuzódott ruhájába, hogy csak pipája füstje árulná el, ha az is rég ki nem aludt volna. Ha azonban valaki kíváncsi, mégis

3a*

megállhat s visszaszólhat neki hogy: »Ez az út visz-e Poroszlóra!« »Ez« hangzik a kurta felelet s ha még tovább kérdezősködik, a következő felvilágosítást nyeri:

»Hát csak itt mennyik az ecsém egyenest mindenütt, míg egy sor jegenye fát nem talál, ott aztán jobbra fordul s ott talál egy dűlőt, azon megyen, de nem megyen végig, hanem, a mint ment egy jó darabot, ott balra fordul s megyen míg egy kútágost nem lát, ott aztán majd tovább útasítja a Feri gyerek, a ki az uraság gyesznáját legelteti, igaz ugyan, hogy nincs megelgedve a kommenciójával, mer hát egy véka gabonával többet kíván, de hát azír igen csak onnan megyen ű el a császár szógájának, mer' másutt nem igen tartják, mer' mir azír, hogyha egyszer erőt vesz rajta a kutyasága s megbolondul az Icíg szép lyánya után, akkor aztán se uraság, se gyesznó, csak a bor meg a pálinka kell. Hiszen nem mondom, hogy hát mindig vizet igyik az ember, mert hát ott a lú, ha vizet kell inni, de tulságba se jó vinni a dógot, mer hát annak is csak a szegény ember adja meg az árát!

De ha meg nem sérteném, mondja már ecsém, miféle mestersége van!

»Hát biz én diák vagyok!«

»Ugy-e! — mindjárt gondoltam a mint ebbe a pojácó nadrágba észrevettem, hogy na e valami komédiás, mert hát most hat éve erre is jártak mi felénk. Ippen bent voltam a városba, ott ugráltak egy fabódéba; igaz ugyan, hogy én csak a nyíláson keresztül níztem, mert míreg derágán lehetett bemenni, de azír láttam, mikor leszakadt alatta a hinta vagy mi a fránya s úgy leesett, hogy az ilyen magamfajta becsületes ember azonnal kiadta volna a lelkét s az az ördögteremtette még csak fel se vette.

»De én diák vagyok« — tiltakozhatik az illető — »tanúlok az iskolában.«

»Aha! Na akkor fiskális lesz alkalmasint« — teszi hozzá más hangsúlyozással — »mert hát az uraságnak is volt egy ilyenforma fija, az is iskolába járt, legalább azt mondták, pedig nagy kamasz

volt már s abból is fiskális lett volna, de hát egyszer csak hazajött s a saját fülemmel hallottam, amikor azt mondta a nagyságos úrnak: »Nem megyek én vissza édes apám, ökör vagyok én ahho«. Az apja osztán helybehagyta a dógot.«

Mikor aztán idáig ér az öreg, akkor előveszi pipáját, kiveri, újra megtölti s nagy nehezen rágyújt, a mialatt legtanácsosabb búcsút venni annak, akinek sietős az útja, mert ha elkezdí mesélni, mint akart cucilista lenni s aztán, hogy két báránya megdöglött, mint tért vissza az igaz utra: mint drágul az élet napról-napra: akkor este lesz, mire a jelzett gyalogúton tovább indulhat. Azért mondom, hogy indulhat, mert menni az épen nem megvetendő ügyességre vall.

Ez az út ugyanis az árok-szélén vezet, telve a romantika minden varázsával. Egyik helytt keskenyebb, másik helyütt szélesebb, de ahol legnagyobb, ott sem szélesebb két tenyéryninél, ellenben meglehetősen gyakoriak az olyan helyek, ahol kikerülhetetlen tócsák állják az ember útját. Ezen a gyalogúton aztán igen szépen ellejthet az ember, mint valami egyensúlyművész, semmi más kellemtelenségnek nem téve ki magát, minthogy olykor-olykor belecsúszamlik az árokba, melynek ha térdig érő sarából kikászolódot, egész nyugodtan folytathatja útját Kömlőig,

melynek az az elvitázhatatlan előnye van minden más sártenger felett, hogy a parókhiától a templomig egy szál deszka vezet, nyilvános bizonyosságául annak, hogy »haladunk«.

Erdei Károly.

Az én boldogságom.

Mint az ég szürke boltozatja,
Hazugság minden a világon.
Körüitem minden azt mutatja:
Kacagnom kell, ha sírni vágyom!
Álarcot hord ma minden ember
S alig bír így a küzdelemmel,
A melybe űzi a kenyér!...
A jó szívek őszintesége
Kevesebb ma a semminél!

Az köpdösi meg tiszta arcom,
 A kit meleg szívemre vontam.
 Kivel jókedvem elpazarlom,
 Magamra hágy nagy bánatomban!
 Szívem minden titkát kicsalja
 S aztán kacag titokba rajta...
 Ha tudja szívem, hol sajom,
 Ott vágja meg gyilkos szavával,
 Hogy majdnem összeroskadok!

És így leszek én már örökkön...
 Szívem öröme hajt, hogy érzem.
 Bár mindenütt a gúny köszöntön,
 El nem dobom őszinteségem!
 Valami van a szeretetben!
 Mert ha megoszthatom a lelkelem,
 — Ki tudja mért, ki tudja hogy? —
 Boldogságomba' elfelejtem,
 Hogy szívem vére egyre fogy!

Gyököcssy Endre.

A Joghallgatók köréről.*

(Válasz a Főiskolai Lapok szerkesztőjének.)

A *Szabadság* f. évi október hó 26-iki számában *Legyünk igazak* címmel a *Debreceni Főiskolai Lapok* szerkesztősége nevében az Akadémiai-kör, illetőleg a Joghallgatók-körének kérdésében megjelent közleményben nyilatkozatra vagyok felhíva s ezen felhívás tekintettel arra, hogy az említett szerkesztőség kötelékében Ön is benne van, rám kényszerítő hatást gyakorol. Önnek válaszolok:

Legyünk igazak? Senki nálamnál jobban nem óhajtja. De hát, ha ezt kívánja, miért nem jön át hozzánk? Hi-zen lehetetlen, hogy né lássa, hogy nekünk van igazunk és azt is ne tudja, hogy mi Önt tárt karokkal fogadnánk.

Ha mindjárt igaz volna is az, hogy mi a theologus urak iránt ellenszenvvel viseltetünk, még ez sem igazolná az Ön állásfoglalását, mert hiszen az Akadémiai-kör és a Joghallgatók köre között nem a szerint kell választanunk, hogy melyiknek a hívei szeretik és melyiknek a hívei nem szeretik a theologus urakat, hanem a szerint, hogy melyik kör szolgálná a joghallgatók érdekét. De biztosíthatom

* A Debreceni Ujság okt. 29—30-iki számában megjelent e cikket írója hozzájárulásával azért közlöm, mert annak egyes részei közérdekűek s tájékoztatást nyújtanak a Joghallgatók körére vonatkozólag, melylyel lapunk, mivel nem volt, a ki róla írjon, eddig nem foglalkozott. Szerk.

Önt arról, hogy minket ellenszenv soha nem vezetett, nem vezet és nem fog vezetni, hogy mi a theologus urakat soha sem bántottuk, nem bántjuk és bántani eszünk ágában sincsen, hogy mi a joghallgatók részére külön kört nem a theologus urak iránti ellenszenvből óhajtunk, hanem azért, mert a külön kört a joghallgatók érdeke megköveteli. Hozzá tehetem, hogy a hittanhallgató urak jól fel-fogott érdeke is azt követeli, hogy külön köre legyen a joghallgatóknak és külön körük legyen nekik. Csak azért eszelték ki az ellentáborban, hogy mi a theologusokat lenézzük, hogy azokat ellenünk felingereljék s aztán ellenünk felhasználhassák. Bizonyára méltóztatik tudni, hogy városunk több előkelőségénél a joghallgatókat segítő egyesület képviselőjében és érdekében tisztelegtünk. Ezen tisztelegéseket folytatni fogjuk és az alkalommal tisztelegni fogunk a theologiai kör nagyérdemű dékánjánál is. Ezzel a tisztelegéssel azt is kifejezni kívánjuk, hogy mi a theologus urakkal egyetértésben kívánunk élni. Mit tegyünk még, hogy megcáfoljuk azon hamis és célzatos híreszteléseket, mintha a mi mozgalmunk a theologus urak ellen irányulna. Szívesen fogadjuk a kitanítást és ha jó lesz a tanács, meg is fogadjuk.

Nem kicsinyes tekintetek mozgatnak bennünket. A mi célunk kizárólagosan az, hogy szegényebb sorsú joghallgató társainkon mentől nagyobb mérvben segíthessünk.

Az Akadémiai-kör a joghallgatók és hittanhallgatók közösségét jelenti.

Minden közösségtől borzadunk. Nagyon szomorú tapasztalataink vannak.

Közösségben él a jogakadémia és theologia sok tekintetben kezdettől fogva. Mi hasznát vették a joghallgatók ennek a közösségnek eddig, mi hasznát fogják venni a jövőben! Mi, hasznáról nem tudunk, de tudjuk, hogy van szénior, vannak esküdtfelügyelők, vannak irnokai az akadémiai igazgatónak, a theologiai dékánnak, a jogakadémiai dékánnak, a háznagyhi hivatalnak, a széniori hivatalnak, hogy ezek az állások mind javadalmazással járnak, hogy ezekből meg lehet élni és hogy ezekből az állásokból kezdettől mostanáig soha még egyetlen egy sem jutott joghallgatónak, ezek az állások egytől-egyig kezdettől fogva mindig hittanhallgatókkal voltak betöltve és jelenleg is egytől-egyig hittanhallgatók által vannak elfoglalva.

Abban az Akadémiai-körben a joghallgató szintén mindig a rövidebbet húzná; de kárral járna

a hittanhallgatókra nézve is. Sem a joghallgatóknak nem áll érdekében, hogy az ő dolgaikba a hittanhallgatók beleavatkozzanak, sem a hittanhallgatóknak nem áll érdekükben, hogy az ő dolgaikba meg a joghallgatók avatkozzanak bele. Nem csak nem volnának képesek a joghallgatók az Akadémiai körben érvényre juttatni érdekeiket, de használhatatlanná tenné erre a célra a közös kör a joghallgatók többi köreit is. A közös kör, mert több tagot foglalna magában a többinél, hatalmasabb is lenne és rátenné a kezét a joghallgatók jelenlegi köreire is s azokat is képtelenné tenné arra, hogy a joghallgatók érdekeiket megfelelő mérvben szolgálják.

Aztán hogyan lehet gondolni a joghallgatók és hittanhallgatók egybeforrasztására addig, míg a joghallgatók sincsenek egyesítve.

Az Akadémiai Kör a joghallgatók egybeforrasztását is csak akadályozná.

Nem tudom összeegyeztetni az Akadémiai Kört a kívánatos fegyellemmel sem. Jogtanár vagy teológiai tanár gyakorolná a felügyeletet? A jogtanár kellő határok között tudja tartani a joghallgatókat, a teológiai tanár a hittanhallgatókat. A kolloquiumok, a vizsgák, a jótétemények függő viszonyba hozzák a jogtanárral szemben a joghallgatókat, a teológiai tanárokkal szemben a hittanhallgatókat. De hát meg volna-e a kellő tekintélye a jogtanárnak a hittanhallgatók előtt, a teológiai tanárnak a joghallgatók előtt? Nem gondolnám.

Végre nagy érdeke a joghallgatóknak, hogy vezető körük ne politizáljon, mert hiszen az ilyen kör a politikai kérdések megoldására úgyszólván másrésről pedig a politizálás képtelenné teszi saját feladatainak a megoldására. Az Akadémiai Körben a tuzók kezében volna mindíg a hatalom s a kör politikai pártok eszköze lenne.

A Joghallgatók Köre összeforrasztja majd az egész joghallgató ifjúságot s így hatalmas lesz s mert nem lesznek benne idegen elemek, működését nem fogják bénítani idegen érdekek, egyszóval a Joghallgatók Köre érvényre fogja juttatni a joghallgatóknak összes jogos kívánságait.

A Joghallgatók Köre fegyelmezhető lesz, tehát nem kell tartani attól, hogy túlkapásokkal megássa majd saját sírját. A Joghallgatók Köre biztosítani fogja a joghallgatók mérsékeltebb elemének az uralmát, vezetősége azoknak a kezében lesz, a kik nem dobják oda idegen célok eszközéül és a kik

összeköttetéseiknél fogva képesek lesznek a joghallgatók érdekeinek az előmozdítására.

Jöjjön Ön a mi táborunkba, hiszen nincs már személyi kérdés, kivált Önt, de mindenkit, a ki nem élt a választási harcokban meg nem engedett eszközökkel — szívesen fogadunk.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy az u. n. ifjúsági gyűlés nyilatkozata abban a kérdésben, hogy Akadémiai Kör vagy pedig a különböző akadémiai hallgatói számára külön kör létesítéséke — sulylyal nem bír. Azon a gyűlésen úgyszólván csak hittanhallgatók voltak jelen, joghallgató legfeljebb húsz, s ezeknek egy része csak mint szemlélő kívánt szerepelni. Abban a kérdésben, hogy joghallgatók saját részükre külön kört ohajtanak-e vagy nem, kizárólag csak a joghallgatók vannak hivatva nyilatkozni. A 253 joghallgató közül eddig már 181 a külön kör mellett nyilatkozott sajátkezű aláírásával. Ez a szám még nagyobb lesz, ha a vidéken időző kartársaink visszajönnek, úgy, hogy mondhatjuk az Akadémiai Kör mellett csak egy néhány olyan joghallgató kardoskodik, aki nem tudja elefelejteni a választási vereséget.

Az Irodalmi Társaság sincs hivatva a kérdésben nyilatkozni, mert hiszen abban meg nem csak hittanhallgatók, hanem gimnáziumi tanulók is vannak. A körök nyilatkozatai közül csak a »Joghallgatók Segítő-Egyesülete« választmányának és a »Jogász Önképzőkör« közgyűlésének a nyilatkozata bír jelentőséggel a Joghallgatók Körére nézve; a »Joghallgatók Segítő-Egyesülete« választmánya és a Joghallgatók Önképzőkörének közgyűlése pedig egyhangúlag a joghallgatók külön köre mellett nyilatkozott. Debrecen, 1902 október hó 26.

Kiváló tisztelettel

ifj. Ozory István.

* alatt már indokoltam, hogy miért vettem át a Debreceni Ujságból e cikket. Ezen indokolásomat még azzal egészítem ki, miszerint átvettem e cikket azért is, mert meg akartam ezáltal is cáfolni azon állítást, hogy a D. F. L. nem az ifjúság, hanem kizárólag egy párttöredék, sőt a Nagy Sándor és Miltay István lapja. A J. K.-ére vonatkozó részéhez nem szólok hozzá, de a mi belőle rám vonatkozik, arra megjegyzem, hogy azokat tapintatlanságnak tartom s azok ellen tiltakozom.

Szarka Lajos,

a Debreceni Főiskolai Lapok szerkesztője.

A hivatalos diáklapról.

Nem vagyok ugyan főiskolai hallgató és már csak azokra az összekötő szálakra hivatkozhatom, mikor a hivatalos diáklaphoz hozzászóllok, melyek a debreceni ifjúság körében a múlt év folyamán elfoglalt szerepem folytán a magyar diákság törekvéseivel részint mint kezdeményező, részint mint egyszerű munkás, még most is összefűznek. Mert sok terv, melyekért én is dolgoztam, még csak a jövőben vár megvalósításra, az ifjúság életét, az ifjúság életében az egyes szereplők munkáját és munkásságok hatásait pedig iskolai évekre szorítani nem szabad. Ezért nem tartom illetéktelen beavatkozásnak, ha olyanok, kik bár szorosán már nem is tartoznak a diákéletbe, de egykor talán épen a vezetésében is részt vettek, érdeklődést mutatnak később is iránta. Mert az ifjúságnak mindig baja marad az, hogy az ifjúsági életnek nincs meg a kellő folytonossága, iskolai évek szerint az új vezetőkkel új eszmék kerülnek felszínre, a régi-ekkel többnyire nem törődik senki, a régi emberek, ha kikerülnek az életbe, rendesen nem érdeklődnek tovább az ifjúság dolgai iránt s ezért születik meg évről-évre sok szép, de megvalósítatlan terv, és ezért volt eredménytelen eddig minden diák nagygyűlés, mert szeptemberben senki sem törődik azokkal a határozatokkal, miket elődei az előző iskolai évben hoztak. Sok dolgot pedig csak évek szakadatlan munkájával lehetne kivívni, mikor az előzők útbaigazító felvilágosításai szinte nélkülözhetetlenek is.

Nagyon örülök annak, hogy a hivatalos diáklap felállítása nem maradt megvalósítatlan; szép határozat. Örülök, hogy az Egyetemi Kör vezetősége komolyan vette a kassai diákgyűlés által reá rótt kötelességet s most, mikor az Egyetemi Kör elkészítette a lap tervezetét, azon körülményen kívül, hogy a hivatalos diáklap felállítását a debreceni ifjúság nevében én indítványoztam Kassán, szólásra késztet az is, hogy egy kis következetlenséget láttam egyik debreceni ifjúsági egyesület magatartásában a diáklap ügyével szemben, holott tavaly ez az egyesület is hozzájárult képviselője által a debreceniek egyhangú álláspontjához.

Ennek oka csakis a tájékozatlanság lehet, mert szinte különösnek tartom, hogy épen a debreceni-ifjúság között mondanak először elutasító bírálatot a diák lap felett, hiszen épen a debrece-

niek érezhették legjobban a múlt évek ifjúsági küzdelmei alatt, hogy mily szükség volna egy elfogultan, tárgyilagos közvetítőre, egy hivatalos diák ujságra és talán nem is lett volna oly éles ellentét és olyan élet-halál harc a magyar ifjúság elszakadt részei között, ha nem a napilapok célzatos, bizonyos szempontok szemüvegén keresztül feltüntetett, sokszor el is ferdített híradásai alapján ismerték volna egymást. Lehet, hogy hamarabb helyre állott volna a béke, ha lett volna egy tisztán az ifjúság érdekeit szolgáló szerv, melyből egymást úgy megismerhették, megszerethették volna a küzdő felek, mint a személyes érintkezés által később történt.

Tagadhatatlan továbbá az is, hogy az ifjúsági élet fejlődésével az ifjúsági sajtó lépést nem tart. Míg az ifjúság, mint elismert osztály, jelentős befolyást gyakorol mindenütt, az ifjúsági élet nagyobb arányokat öltött, viszonyai megsokszorozódtak, addig az ifjúsági sajtó a megélhetéssel küzd, a pár lap csak nagy áldozatok árán bír dacolni a közönytrel s feladatait oly mértékben, mint szükséges volna, betölteni nem képes. Míg más féle hirlapirodalmunk az utóbbi időben megtízszereződött, ifjúsági sajtónk egyállapotban van, mi pedig a jövőre veszélylyel, a sajtó által támogatott és egyengetett józan haladás megszűnésével fenyeget. E bajon segíteni próbált a kassai közgyűlés s ha a magyar ifjúság komolyan mérlegeli feladatait, hát ez sikerülni is fog.

Két dolog szükséges a lap felállításához és céljának betöltéséhez: a magyar ifjúság lelkes támogatása és az, hogy a laptól pártpolitika követése ki legyen zárva. A támogatás eleinte mindenestre anyagi áldozatokkal lesz összekötve, de ha a lap egyszer beválik s tényleg érdemes lesz arra, hogy az egész ifjúság hivatalosnak elismerje, ez a csekély áldozat ezekkel rendelkező egyesületeknél számba se jöhet. Aztán meg ha elterjed, az elterjedéssel karöltve fogy a fentartási költség, előfizetésekből és hirdetési díjakból később talán az egész kiadást is fedezhetni lehet. Nem szükséges először tulságosan nagy arányokban kezdeni. Feleslegesnek tartom pl. azt is, hogy oly sok számban jelenjék meg. Az ifjúsági egyesületek nagy részénél, pl. a segítő egyesületeknél 10—20 pl a lapból felesleges, 2—3 példány is ugyanazt a szolgálatot teszi meg és a mellett a sok feleslegesen szét küldött példány csak az esetleges előfizetők számát apasztja, mert miért fizessen elő az,

aki ingyen úgy is megkaphatja. Úgy gondolom, hogy 500—600 példányban nyomtatni előre elégsége lenne, így a nyomdai költségek kevesbednének, mert félek tőle, hogy ez a szükséges dolog a pénz kérdésen fog hajótörést szenvedni.

A lap pártatlanságára nézve pedig kevés biztosítékot találok abban, hogy az Egyetemi-Kör főtítkára, mint teljhatalmú főszerkesztő, a lap szellemi részét illetőleg sehol meg nem állapított felelőséggel intézkedhetik. Ha az ifjúsági életben újra harcok keletkeznének, a lap mozaikszerű összetétele lenne az ívekre terjedő vitatkozásoknak s a szerkesztőnek kötelessége lenne mindezt szó szerint leközoelni. Mert ez a kitétel, hogy hivatalos közlemény, az izgatott kedélyhangulatban igen tág szokott lenni s egy ifjúsági ügyben hozott határozat és bármily hosszú indokolása is hivatalos közlemény. Ha pedig a szerkesztő jogot venne magának és meghuzgálná e cikket, ki mentené meg a pártállás vádjától s mi is volna biztosíték arra, hogy tényleg pártatlan, mit ifjúsági politikával foglalkozó ember-től harcok idején kívánni nem is lehet.

A szerkesztő állását nagyobb biztosítékokkal kell körülvenni s mindenesetre úgy kell szervezni, hogy annak választásába az egész ifjúság bele folyék.

Kassán azt ajánlottam, hogy a diákgyűlés válassza a szerkesztőt, ezt a határozatot el is fogadták. Mivel azonban a lap esetleg most megindulhat, szerkesztő pedig választva nincs, bele kell nyugodni a jövő diákgyűlésig az Egyetemi-Kör főtítkárának személyébe, aztán esetleg a diákgyűlés másként intézkedhetik. Szükséges azonban, hogy legyen a szerkesztő körül egy bizottság, mely ellenőrizze, segítse s így a pártatlanságot bizonyos tekintetben biztosítsa! Ez a bizottság talán állhatna a budapesti szerkesztőkből, kiknek beleegyezése lenne szükséges minden olyan dologhoz, mely a fentartó egyesületek hivatalos közleményei keretének megszorítására vonatkozik. Ez a bizottság örködne a felett is, hogy a lap pártérdekeket ne szolgálhasson.

Az bizonyos, hogy a lapot fel kell már állítani.

Minden diákgyűlésen beszéltek eddig a diák-sajtóról, most a 12-dik órában tegyetek is valamit.

Csekély anyagi áldozattal nagy lendületet fogadni e lap az ifjúsági életnek s a mai világban, mikor minden érdekkör siet szaklapokat alapítani, mert érzi a sajtó hatalmát, az ifjúság egy ilyen életkérdés felett habozik!

Főként pedig debreceni ifjúság, te ne légy következetlen. Kiküldötteid mind heves harcot vívtak a hivatalos diáklap mellett, a felállítását a te nevedben indítványozták, ne hadd cserben most saját tervedet, hanem belátva a dolog mélyébe, a múlt év törekvéseit meg nem tagadva, pártold a szép eszmét!

Fráter Ernő.

Margaréta.

*Repül hozzád ezer sóhaj,
Kél felőled ezer álmom;
Sóhajimban, álmaimban
Él csak édes ifjúságom...
Ifjúságom', lelkem üdvét
Lábaidhoz mind leraktam,
És te mégsem szállasz hozzám
Egy szerető, hívogató
Gondolatban!...*

*Megérteném, hogyha jönnél:
Vihar kelne a szívemben,
Megremegne vágyó lelkem
Boldogságos sejtelemben.
S csókolgatná szellemarcod,
Mint a szellő a virágot...
-- Óh az a perc visszahozna
Ezer vesztett, sírba szállott
Tündér álmot!...*

*De te nem jössz s én csak várlak;
Ha leszál a csöndes alkony,
Elbolyongok egymagamban
A kertben, a folyóparton.
Hallgatok a síró szélre,
Az eltévedt madárdalra,
S oly szomorú mindakettő,
Mintha bennük minden bánat
Meggzóalna.*

*— És a remény most sem hágy el;
Felkeres a sötét percben;
Körül ölel lágy karjával
S nótát fakaszt a szívemben...
Istenem! ha az sem volna
Elenyésznék, óh úgy érzem!
Nagy, halálos hidegségtől
Egyszerre csak elállana
Szívverésem...!*

Gulyás József.

Ifjúsági élet.

Tisztelgések. A J. S. E.-nek elnöke, hogy Debrecen előkelő társadalmát minél inkább megnyerje a joghallgatók ügyei és érdekeinek, Sámy László és Kölcsey Sándor kíséretében a napokban tisztelgett Debrecen oszlopos férfiainál. A látogatásoknak meg is volt a maguk örvendetes eredménye. Nem csak a legmesszebb menő erkölcsi támogatásukat ígérték meg az illetők, hanem többen anyagi áldozatokat is hoztak, a mennyiben a J. S. E.-nek alapító tagjaivá lettek. Szívesen adunk helyt a hírnek, csak arra kérjük ifjú *Ozory* Istvánt, hogy a midőn az egyesület tőkét újabb alapító tagsági díjakkal gyarapítja, ugyanakkor ügybuzgóságának minden erejével lásson hozzá az egyesület veszendőbe menendő pénzeinek visszaszerzéséhez, biztosításához, a zavaros viszonyok rendezéséhez, hogy így az ujonnan befolyó összegek által valóban is gyarapodjék az egyesület tőkéje s az ne csak a régi hiányokat pótolja. Az új alapító tagok neveit különben egy későbbi számunkban közöljük.

Az Akadémiai Kör bizottsága a múlt hó 27-én adta be folyamodványát az akadémiai igazgatóhoz, melyben az eszme számára a tanárkar pártfogását, a Kör céljaira alkalmas helyiséget és 300 frtot kér, belefoglalván még a kérvénybe más dolgokat is. Azt hisszük, a kérvény már a novemberi egyházkerületi közgyűlésen tárgyalás alá kerül, a mikor az A. K. dolga jobbra, vagy balra, de végleg el fog dőlni. Ha a döntés kedvező lesz, a bizottság az alapszabálytervezetet is azonnal be fogja nyújtani.

Joghallgatók Köre. *Ozory* István a J. S. E.-nek elnöke, nagy buzgalommal vezeti a J. K. eszméjének megvalósítását célzó munkát. Ez idő szerint még csak azok aláírásait gyűjti, a kik az eszmének barátai, a kik a kört óhajtják, de a mint az aláírások száma, mely most 180—190 közt van, 200-ra növekszik, a közvetlenebb munkát is meg fogja kezdeni. Itt említjük meg azt is, hogy a Joghallgatók Önképzőköre, a M. I. Ö. T. azon átiratával szemben, melyben az irodalmi társulat az A. K.-höz csatlakozásra szólítja fel a kört, az Akadémiai Kör ellen foglalt állást. A J. K. megvalósítása körül az első fontos lépés a f. hó 9-én a Bikában rendezendő ünnepség lesz, melynek jövedelméből a felerész szintén e célt fogja szolgálni s a melyre meg van híva a kiváló politikus és író: *Eötvös Károly* is. Eötvös a meghívást el is fogadta, s megígérte hogy az ünnepélyen szemé-

lyesen fog felolvasni, mint az *Ozory* Istvánhoz intézett leveléből kitűnik. Hisszük, hogy Eötvös Károlynak a neve is elég ahoz, hogy az ünnepély iránt közönség és ifjúság érdeklődését a legnagyobb mértékben felköltse. Az ünnepély másik kiemelkedő pontja a *Szabó Margit* énekszámára lesz, ki ez alkalommal is bizonyára a tőle megszokott művészettel oldja meg feladatát. Megnyitó beszédet ifjú *Ozory István* fog tartani.

Felhívás. Ifjú *Ozory* István a napokban felhívást intézett a debreceni közönség, különösen az ügyvédekhez, kérvén őket, hogy ha gyakornokra, vagy más, a joghallgatók társadalmi állásával összeegyeztethető munkát végző egyénekre van szükségük, azoknak végzésére helybeli joghallgatókat alkalmazzanak. Hogy ez az ügyvédekre is minél inkább lehetővé váljék, — egyúttal lépéseket szándékszik tenni az irányban is, hogy a tanárikar már a jövő félévre a joghallgatók órarendjét oly módon állítsa össze, mely szerint ne vállalják a jogászokra nehezé, sőt lehetetlenné, hogy a miatt irodákban dolgozhassanak. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy egyfelől az ügyvédi irodákban az ottani munkákkal hány nem hivatásszerűleg foglalkozó egyén szorítja háttérbe a jogászokat, ha nem hagyjuk figyelmen kívül, hogy hány és hány jogász van, a ki óralátogatási kötelességének is megakarván felelni, nem tud irodát vállalni minden rászorultsága mellett is épen az órák kedvezőtlen elhelyezése miatt, csak örömmel vehetünk tudomást a J. S. E. elnökének e lépéseiről, mert ha a két kérés meghallgatásra talál, akkor már egyelőre is, de a jövő félévtől kezdve különösen, a kedvezőbb anyagi viszonyok között való élhetés igen meg lesz könnyítve a jogászságra nézve.

A M. I. Ö. T. két utóbbi gyűlését szokatlan nagy érdeklődés mellett tartotta meg. A gyűlés rendes terme kicsinynek bizonyult a hallgatóság befogadására. A múlt hó 18-án tartott gyűlésen *Varga* Lajos jh. Győry Vilmosnak «Két asszony»-című költeményét szavalta középsikerrel, míg *Tóth* Sándor th. Arany: Honvéd özvegyét kevésbé sikerülten. Ugyancsak ezen a gyűlésen kezdték meg felolvasásukat *Hajdu* Péter th. Félegyházy Tamás debreceni lelkészről és *Füzessy* Géza: miskolci Kovács Gyula, a híres debreceni diákpoétáról, mely felolvasásaikat mindketten több gyűlésen szándékoznak folytatni. A 25-iki gyűlésen *Füzessy* th. folytatta felolvasását, *Varga* Domokos th. igen sikerülten szavalta Endrödi: «Visszavárlak»-

című költeményét, míg *Erdei* Károly th. londoni útjában szerzett benyomásairól, útjának humoros részéről számolt be, órahosszat tartó szabad előadásban. E gyülelésről a Hajdú P. folytatólagos felolvasása az idő eljárta miatt elmaradt.

Vívás-tanítás ingyen. *Benedek* Sándor vívó-tanár a J. S. E. elnökének közbenjárására 10 joghallgatót ingyen részesít vívás-tanításban. A jelentkező joghallgatók közül a J. S. E. választmánya jelölte ki azokat, kik e kedvezményben részesülnek.

Jogászbál. Jogakadémiánk hallgatói közt már megindult a mozgalom egy a farsang elején rendezendő jogászbál mellett. Ifj. *Ozory István* az aláírási íveket már ki is bocsátotta s arra mint rendezőbizottsági tagok, már többen felíratkoztak. A bál jövedelmének egyik fele a J. S. E. javára lesz fordítva, a másik fele a Joghallgatók Köre céljait fogja szolgálni.

Sakk-verseny rendezett akadémiánk ifjúsága a múlt hó folyamán a főiskola kistanácstermében. A sakk-tornára mintegy 19 egyén jelentkezett. A verseny a múlt hó 27-én vette kezdetét s onnan kezdve naponként folyik. A legkiválóbb játékosok Spitz és Móga.

Október 31. A reformáció 385-ik évfordulóját a debreceni főiskola tanárkara és hittanhallgató ifjúsága a kálvinista Róma hitbéli fátylavívóihöz méltóan ünnepelte meg az idén is. Az ünnepély istentisztelettel vette kezdetét, mely a nagytemplomban a következő műsorral folyt le: 1. Jövel szent lélek... Gyülekezeti ének. 2. Az Úr pásztorem... Kleintól. Előadta a főiskolai énekkar. 3. *Szabó József* főgymn. vallástanár imádkozott. 4. *Erdős József* dr., theol. dékán és professzor prédikált. 5. Erős vár a mi Istenünk... Wágner átíratában, előadta a főiskolai énekkar. 6. Jövel Krisztus hívó népe... P. Nagy Zoltántól. Előadta a tan. kép. énekkar. 7. Közének. — Az istentisztelet végeztével a gályarabok emlékoszlopához vonult az idegenekkel is megszaporodott templomi gyülekezet, hol a Hittanszaki Önképző Társulat által rendezett ünnepély egyes pontjai a következők valának: 1. A gályarabok éneke. Férfikarra Mácsaytól, a főiskolai énekkar előadásában. 2. Az özv. Hegyi Mihályné alapítvány kamataiból jutalmazott pályanyertes művét Séllyei Istvánról felolvasta *Kun Szabó Gyula* th. 3. Az Isten a mi reménységünk... Mácsay Sándor átíratában énekelte a főiskolai énekkar. 4. Az emlékoszlopra koszorút helyezett Ujlaky Miklós. 5. Jánossy Zoltán: A hitvallók

c. költeményét szavalta *Makay Kálmán*. A közönség a XC. zsoltár hangjai mellett oszlott szét. Ugyancsak e napon tartotta meg a Hittanszaki Önképző Társulat első Protestáns Estélyét is, melynek műsorát itt adjuk: 1. Az Úr pásztorem... Kleintól, előadta a főiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszédet tartott: *Erdős József* dr., a theol. akad. dékánja, a H. Ö. T. felügyelő tanára. 3. Erős vár a mi Istenünk. Énekelte a főisk. énekkar. 4. Emlékezés 1517. okt. 31-ről. Tartotta *Harsányi Pál*, a H. Ö. T. elnöke. 5. A reformáció évfordulóján, Kun Bélától. Szavalta: *Tóth Sándor* hth. 6. A portici néma trió, Aubertől. Előadták: hegedűn: *Hajdu Miklós* jh., fúvólán: *Harsányi Pál* esk. felügyelő, zongorán: *Balogh István* jh. 7. Október 31. Tóth Gyulától. Szavalta *Kincses László* hth. 8. Az ünnepély a 179. dicséret 10. versének éneklésével ért véget. Kívánatos, hogy az első protestáns estélyt kövesse a többi. A szép számú közönség megmutatta, hogy érdeklődik az ilyen dolgok iránt, most már a H. Ö. T.-on áll, hogy ezt az érdeklődést fenntartsa, hogy midőn saját hivatásának megfelel, ilyenmő ünnepélyek által töltse be annak a dugába dőlt Protestáns Ifjúsági Egyesületnek szép feladatát is!

A „Joghallgatók Tudományos Önképző Köré”-nek választmánya a jelen iskolai évre már megállapította működésének tervezetét. E tervezet egyik pontja a törvényszéki tárgyalások rendezésének eszméjét tartalmazza. Maga az eszme nem új, mert a Kört már régebben foglalkoztatja, a kivitelre azonban csak most történt az első lépés. A választmány ugyanis egy három tagú bizottságot küldött ki, hogy az ügyet előkészítse s az első tervbe vett törvényszéki tárgyalás már november havában megtartható legyen. A Kör igen sokat vár a megvalósulás és siker tekintetében *Ozory István* jogkari dékán, a büntetőjog tudós tanárától, ki a legnagyobb szívességgel tesz meg maga is mindent a siker érdekében. Az előkészítő bizottság *Barabás Andor* 4. jh., *Csáthy D.* 3. jh. és *Gulácsy Sándor* 3. jh. tagokból áll. Ugyancsak felvette a tervezetbe a választmány egy szónoklati verseny tartását is, melyre már eddig is többen jelentkeztek; továbbá a rendes gyűléseken kívül szándékszik a Kör egy jogtudományi és egy államtudományi felolvasó ülést tartani még a téli félév folyamán. Végül megemlítjük, hogy az egyesület címe ezután: »Joghallgatók Tudományos Önképző Köré«, jelzéséül annak, hogy működése tisztán tudományos jellegű.

A szónoklati verseny nyertese. Fennebb említettük, hogy a Joghallgatók Tudományos Önképzőköre munka-tervezetébe felvette egy szónoklati verseny tartását is. A verseny már meg is volt; nyertes Reke Kálmán 2 jh. lett, ki Kölcsey: Védelem P. J. számára c. szónoki művét adta elő.

Csokonai ünnep. A M. I. Ö. T. a folyó hó 16-án rendezendő Csokonai ünnepély műsorát már körvonalaiban megállapította. A megnyitó beszédet Ferenczy Gyula dr., a társulat kiváló felügyelő tanára volt szíves elfogadni. A főiskolai énekkar 3 számmal vesz részt az ünnepélyen. Lesz 3 szavalt, közöttük egy női szavalt, egy ének szám, melyre a választmány a társadalom köréből szándékozik egy hölgyet megnyerni és egy felolvasás. A meghívók már a napokban szét fognak küldetni.

A gyorsírók tisztikara. Mivel múlt számunkban a Debreceni Főiskolai Gyorsírókör tisztikarának névsorát tévesen közöltük, hibánkat ez alkalommal hozzuk helyre a névsor újabb közreadásával. Az egyesület tisztviselői a következők: Elnök: Ujlaky Miklós 4 th., Főjegyző: Szánthó József 1 jh., Könyvtáros: Kolozsvári Mihály 3 th., Pénztáros: Tóth János 3 th., Aljegyző: Zöld József VII. oszt. t., Szerkesztő Madai Pál VIII. o. t., Autographáló: Kemény Ferenc réal. VII. o. t. Választmányi tagok: a gimnázium tanulói közzül: Szabó Sándor, Nagy Imre; a jogról: Hódy Béla, Szabó Ferenc; a theologiáról: Kiss László és Gilice János.

A Hittanszaki Önképző Társulat a múlt hó 29-én tartott közgyűlésén részint saját külön akaratából kifolyólag, részint mivel az ifjúsági egyhangú határozatot kötelezőnek ismerte magára nézve, kimondta, hogy az Akadémiai Kör mellett foglal állást.

A M. I. Ö. T. választmánya a jelen évre a következő pályakérdéseket tűzte ki: 1. Költemény; jutalma: 20 korona. 2. Elbeszélés; jutalma 20 korona. 3. A kuruc költészetről; jutalma 40 korona. A pályaművek a Társulat titkári hivatalához idegen kézzel leírva, jelígyés levéllel ellátva, 1903. márc. 15-ig adandók be.

Különfélék.

Nagy emberek rossz írásáról cseveg egy angol folyóirat. Többi közt elmondja, hogy Horace Greeley egyszer utcagyerkőccel küldött cikket Gordon Bennetnek, a *Times* főszerkesztőjének. A fiú mire odaért, elfelejtette, hogy ki küldte. Gordon Bennet félóráig kinlódott a cikkel, de egyetlen szót sem birt kibetűzni belőle, főképen pedig az aláírást nem tudta elolvasni. Végre bosszúsan visszaadta a fiúnak a cikket e szavakkal:

— Vidd vissza annak, aki küldte; ezt csak egy őrült írhatta.

Greeley maga sem ismert rá a saját írására és a fiú nem mondotta meg neki, hogy a kézirat ugyanaz, melyet ő maga kevéssel azelőtt a *Times* kiadójához küldött. Csodálkozva forgatta az írást, nem tudta elképzelni sem; miért küldte neki Bennet. Végre ő is így szólt:

— Megtartom kuriózumnak, mert ezt csak egy őrült írhatta.

— Épen ezt mondta az a másik úr is, — jegyezte meg a kéziratot Bennethez vivő fiú.

Nem sokkal jobb a Horace Greeley írásánál a Björnson írása sem. Az egész világon ugyanis csak egy lény van, a ki Björnson kéziratát ki tudja betűzni, — a felesége. A híres drámaíró és politikus a saját kéziratait sem tudná elolvasni, ha a felesége gondosan le nem másolná azokat.

A mi irodalmunkban dr. Acsády Ignácnak a kézírata hasonlítható a Björnsonéhoz. Az ő kézírata körülbelül ilyenforma:

.....
Az avatatlanok az ő cikkeit távirati jeleknek szokták nézni, de az Atheneumnak egy öreg szedője úgy tudá szedni, akár a vízfolyás. Mikor ez a szedő egy időben influenzában feküdt, az Acsády cikkei állítólag diktandó után szedték a nyomdában.

A képkiallítás elhalasztása. Múlt számunkban jeleztük, hogy a debreceni műpártoló egyesület a budapesti képzőművészeti társaság támogatásával képkiallítást rendez, mely e hó 5-én nyílik meg. Közbejött akadályok miatt azonban a tárlat megnyitása november 5-ről 19-re halasztatott el. A tárlat mintegy két hétig lesz nyitva.

A szabadságszobor és a debreceni atyafi. Hosszasan szemlélődött két debreceni atyafi a szabadságszobor előtt. Nézegették, magyarázták mindenoldalról, míg végre megszólalt az egyik:

— Szó a mi szó! de kegyetlen szip finyes szobor e, komám.

— Csak azt nem tudom a faragásából kinézni, hogy Kossuth-i, vagy Petőfi.

Jánosi Zoltán beköszönése. A debreceni diákság szeretett barátja Jánosi Zoltán, volt sámsoni lelkész debreceni lelkési állását f. hó 9-én foglalja el a nagytemplomban tartandó beszédjével. A széklögláló meghallgatására nagyban készlődik akadémiánk ifjúsága is.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kik lapunk eddigi számaiból elfogadni szívesek voltak, hogy előfizetési díjaikat hozzánk beküldeni minél-előbb szíveskedjenek, hogy lapunk, mely minden alap nélkül tisztán az előfizetési díjakból tartja fenn magát, ezután is pontosan megjelenhessék.

Szerkesztői üzenetek.

B. M., Gy. E. Budapest. A küldött költeményeket a világposta közvetítette, mint azt jelen számunkból láthatjátok. Erdeinek honoráriumképen egy szobormintát ajándékoztam: oszlopon nyugvó földgömb, mellette egy pár bakkancs, az oszlop elő részén pedig a saját domborművű arcképe. Ti pedig fogadjátok köszönetem.

O. G. Budapest. »Nagy szomorúságban« ne gondoljon az »Asszonyok« rossz sorsára. Ez jobban megejtette szívemet s megkerítve, azért közlöm előbb.

Feledek. Nem közölhetők.

Erő Budapest. Kérjük a szerkesztőséget, hogy a vezércikkünkben foglalt dolgokhoz hozzászólani s mint az egyetemi ifjúság szerve, az iránt érdeklődést kelteni szíveskedjék, nehogy az ünnepségek rovására kifogyjunk az időből.

Alapított 1805.

Csáthy Ferencz

bel- és külirodalmi

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

DEBRECZENBEN,

II. kerület, Egyháztér 2-dik szám alatt
(a nagytemplomnál.)

Ajánlja dús raktárát a tudomány minden ágából, minden nyelven

könyvkereskedését

az irodalmi téren előforduló jelenségek gyors megszerzésére.

Megrendelések árfelemelés nélkül a leggyorsabban s pontosan eszközöltenek.

A legújabb és legkedveltebb **zeneművek nagy raktára**, zeneművek kívánatra megtekintésül is küldetnek.**Lombfűrészeti minták és deszkák dús raktára.**Végre 10,000 kötetből álló magyar és német **kölcsön-könyvtárát** legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsön-könyvtár jegyzék.

Legalkalmasabb és leghasznosabb ajándék.

PAPIRKERESKEDES

ÉS

KÖNYVKÖTÉSZET.

Hasznos időtöltés. Kellemes szórakozás.

Sötét kamra díjtalan használatra.

Tessék árjegyzéket kérni.

A tanuló ifjúságnak 5% engedmény.

Szolid szabott árak!

Az ifjuság részére

legújabb divatú

kalapok, czilinderek,

chikkes nyakkendők,

— fehérművek, —

legjobb gyártmányú

budapesti czípek,

keztük és harisnyák, sétabotok és esernyők, pénz-, szivar- és cigaretta-tárczák

legnagyobb választékban kaphatók:

Fekete Jakab

uri divat és kalap gyári raktárában

DEBRECZEN, Főtér, Kistemplom mellett.

— Az ifjúságnak 5% engedmény —

Nálam vásárolt czilinderek díjtala ul vasaltatnak.

Használt kalapok budapesti műhelyekben jutányosan javíthatnak.

Szolid szabott árak!

BÁN KÁLMÁN

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése
Egyháztér, a collegium mellett.

Ajánlja az őszi idény beálltával dusan felszerelt

fűszer és
csemege raktárát.

Különösen ajánlja a tanuló ifjúság részére naponta friss érkezésű

hideg felvágottait,

halait

és más különlegességeit.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

A nagy érdemű közönség becses pártfogását tisztelettel kéri

BÁN KÁLMÁN